

Asia: VN/23866/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä MaRa) edustaa kattavasti Suomessa toimivaa matkailu- ja ravintola-alaa. Liikenteen verotukseen ja maksuihin liittyvillä päätöksillä on olennainen vaikutus kotimaan matkailun kustannuksiin. Suurin osa kotimaan matkailusta tehdään omalla autolla.

MaRa toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Ehdotus polttoaineveron alentamisesta

Liikennepolttoaineiden nimellisiä valmisteverotasoja on korotettu vuoden 2011 energiaverouudistuksen jälkeen vuosina 2012, 2014, 2015, 2017 ja elokuussa 2020. Fossiilisen bensiinin valmisteverotaso on noussut näiden korotusten myötä yhteensä 10,92 senttiä litralta 75,96 senttiin litralta ja pe-rinteisen fossiilisen dieselöljyn valmisteverotaso on noussut 12,53 senttiä litralta 59,48 senttiin litralta.

Edellinen hallitus korotti vuonna 2020 bensiinin verotusta peräti 5,71 senttiä litralta ja dieselin verotusta peräti 6,46 senttiä litralta, minkä laskettiin nostavan polttoaineiden verotusta yhteensä 250 miljoonaa euroa vuodessa. Tämän lisäksi edellinen hallitus poisti portaittain parafiinisen dieselöljyn veronalennuksen, jonka vaikutuksen laskettiin olevan yli 100 miljoonaa euroa vuodessa alennuksen poistuessa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjauksen mukaan kotitalouksien ostovoimaa vahvistetaan keventämällä työn ja liikkumisen verotusta. Hallitusohjelman mukaan liikennepolttoaineiden hinta ei nouse hallituksen toimenpiteiden takia.

Nyt annettavalla hallituksen esityksellä toteutettaisiin etupainotteisesti hallitusohjelmassa mainittu vuosien 2025-2027 jakeluvaikeutuksen noston kompensatio polttoaineverotusta alentamalla.

Valmisteveron alennus olisi bensiinille ja sitä korvaaville tuotteille keskimäärin 3,5 senttiä litralta ja dieselille ja sitä korvaaville polttoaineille keskimäärin 4,0 senttiä litralta. Liikennepolttoaineiden veronalennus laskisi valtion tuloja vuoden 2024 tasolla noin 156 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 budjettitalouden mukaisten verotulojen arvioidaan laskevan noin 130 miljoonalla eurolla, mitä selittää valmisteverojen tilitysten ajoittuminen. Vuoden 2027 tasolla veronalennus vähentäisi valtion valmisteverotuloja noin 139 miljoonaa euroa.

Myöhemmin syksyllä 2025 annettavalla hallituksen esityksellä polttoaine-verotuksen CO₂-komponenttia kevennettäisiin. Sen seurauksena polttoainevero alenisi 100 miljoonalla eurolla vuodessa.

2. Liikenteen verotuksen alentaminen nykyisessä taloustilanteessa tervetullutta

Kuluttajien luottamus omaan ja Suomen talouteen on inflaation kiihtymisen myötä heikentynyt. Tämä heijastuu palveluyritysten näkymien vaikeutumisenä. Matkailu- ja ravintola-alan yritysten tilannetta hankaloittaa esimerkiksi elintarvikkeiden tukkuhintojen nousun jatkuminen hintatasojen yleistä nousua voimakkaampana. Ravintoloiden maksamat elintarvikkeiden tukkuhinnat ovat kohonneet kuluttajahintoja nopeammin. Vuoden 2022 kesäkuusta vuoden 2023 kesäkuuhun inflaatio oli +6,3 prosenttia. Samana aikavälinä ravintoloiden elintarvikeraaka-aineiden tukkuhinnat nousivat 11 prosenttia. Korkeiden nopea ja tuntuva nousu syö kuluttajien ostovoimaa ja pahentaa koronarajoitusten jäljiltä velkaisten yritysten rahoitustilannetta.

Venäjän Ukrainassa helmikuussa 2022 aloittama hyökkäyssota on näkynyt raaka-aineiden, energian ja polttoaineiden kallistumisena. Kotimarkkinoilla toimivien yritysten kilpailukykyyn ja työllistämismahdollisuuksien edistäminen ja kuluttajien ostovoiman turvaaminen on tärkeää. Jos taloudellinen tilanne on heikko, toimijat eivät esimerkiksi pysty tekemään päästöjä vähentäviä toimia. Valtion on tärkeää tehdä yritysten ja kuluttajien ahdinkoa helpottavia päätöksiä.

Vuonna 2020 bensiinin (95 E10) keskihinta on ollut noin 1,42 euroa litralta ja vuonna 2021 1,69 euroa litralta. Vuonna 2022 bensiinin keskihinta on ollut noin 2,14 eurossa litralta. Se olisi ollut

sitäkin korkeampi, jollei jakeluelvoitetta olisi kesällä 2022 laskettu 12 prosenttiin. Vuonna 2023 (tammi-heinäkuu) litrahinta on ollut noin 1,97 euroa jakeluelvoitteen tason ollessa 13,5 prosenttia.

Sama kehitys on ollut dieselissä. Vuonna 2020 keskimääräinen litrahinta dieselissä on ollut noin 1,27 euroa ja vuonna 2021 noin 1,53 euroa. Vuonna 2022 keskimääräinen hinta nousi noin 2,16 euroon ja vuonna 2023 keskimääräinen litrahinta (tammi-heinäkuu) on ollut noin 1,96 euroa (lähde: Autoalan tilastokeskus – Bensiinin ja dieselin hintakehitys).

Kallis polttoaineiden hinta vaikuttaa suoraan suomalaisten matkustushalukkuuteen kotimaassa, sillä suomalaiset tekevät esimerkiksi Pohjois-Suomen matkoista noin 90 prosenttia henkilöautolla. Korvaavia vaihtoehtoja henkilöautolle ei käytännössä ole. Polttoaineen korkea hinta tukee kotimaan matkailun sijaan ulkomaan matkailua, koska esimerkiksi viihderisteilyjen ja ulkomaan lentojen polttoaineet ovat arvonlisäveroista vapaita. Tilannetta pahentaa vielä se, että polttoaineveron osuudesta maksetaan arvonlisävero. Synkkiä pilviä kotimaan matkailun ylle tuo se, että hallitus on nostamassa kotimaan majoituspalveluiden, liikenteen ja kulttuurituuripahtumien arvonlisäveroja ja jatkaa EU-maiden kireintä alkoholijuomien verottamista.

MaRa pitää tässä taloustilanteessa polttoaineverotuksen alentamista perusteltuna. Sillä helpotetaan yritysten ja kuluttajien ahdinkoa, jota aiheuttavat myös korkeaksi kohonneet polttoaineiden hinnat. Veronalennuksella paikataan edellisen hallituksen vuonna 2020 toteuttamaa huomattavaa liikennepolttoaineiden veronkorotusta.

3. Liikenteen verotuksen ja maksujen kokonaisuudistus

Hallitusohjelman mukaan tällä hallituskaudella aloitetaan liikenteen verotuksen ja maksujen kokonaisuudistus valtiovarainministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön yhteistyönä.

Liikenteeltä kerätään veroja vuositasolla noin viisi miljardia euroa (ilman arvonlisäveroaa) polttoaineveroina, ajoneuvoveroina ja autoveroina. Liikenteen verotulot tulevat vuoteen 2030 mennessä laskemaan liikenteen sähköistyessä sadoilla miljoonilla euroilla polttoaineen kulutuksen vähentymisen seurauksena. Matkailun kannalta neutraali vero on vuotuinen ajoneuvovero. Sen muutoksilla ja kohdentamisella sähköautojen yleistyttyä enemmän sähköautoihin voidaan paikata ainakin osin polttoaineverojen verotuottojen laskua. MaRa vastustaa kilometriveroa ja tiemaksuja, koska ne nostaisivat liikkumisen kustannuksia Suomessa, vähentäisivät kotimaan matkailua ja lisäisivät ulkomaan matkailua.

Kunnioitavasti,

Timo Lappi

toimitusjohtaja

Kai Massa

lakimies

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyhtiöitä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, cateringyrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, hui- ja teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konsertti-tapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkatyhtiöitä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 7 700 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä

Massa Kai

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry